

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania Przedsiębiorstwa Autobusowego K. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z udziałem Z. N. , S. W., E. M. , E. D. , A. B. , T. S. , R. J. , L. Ż., A. E. K. o

podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 20 maja 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 16 października 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącego na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 października 2018 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację płatnika składek (Przedsiębiorstwa Autobusowego "K." Sp. z o.o. w S., dalej jako Spółka) od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 czerwca 2015 r., mocą którego oddalono odwołania Spółki od decyzji organu rentowego ustalającej podstawy wymiaru składek S. W. , E. D. , Z. N., E. M. , T. S. (dalej jako ubezpieczeni).

Sądy ustaliły, że Spółka zawarła z L. Ż., prowadzącym działalność gospodarczą w zakresie usług transportowych, umowę o świadczenie usług przewozowych. Do wykonywania tych usług L. Ż. zatrudnił na umowy cywilnoprawne T. S. , E. M. i A. B. . Tożsame umowy Spółka zawarła z A. E. K., który z kolei zatrudniał na umowy cywilnoprawne Z. N. i E. D. oraz z R. J. , który w ten sposób zatrudnił S. W..

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, ze stanu faktycznego sprawy wynika, że ubezpieczeni świadczyli pracę na rzecz Spółki, a więc winni być objęci dyspozycją art. 8 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442, dalej jako ustawa systemowa). Dodatkowo Sąd drugiej instancji odwołał się do orzecznictwa Sądu Najwyższego (zob. wyrok z dnia 7 lutego 2017 r., II UK 693/15, LEX nr 2238708), które aprobuje rozwiązanie przyjęte w zaskarżonej decyzji, czyniąc prawidłowym wyrok Sądu Okręgowego. Dlatego Sąd Apelacyjny orzekł w myśl art. 385 k.p.c.

Skargę kasacyjną złożył pełnomocnik Spółki, zaskarżając wyrok w całości, wskazując na naruszenie prawa materialnego: art. 2 Konstytucji RP, art. 8 ust. 2a, art. 4 pkt 2 lit. a, art. 17 ust. 1 oraz art. 17 ust. 2 w związku z art. 4 pkt 2 lit. a, art. 18 ust. 1 w związku z art. 18 ust. 1a w zw. z art. 8 ust. 2a oraz art. 4 pkt 2 lit. a oraz art. 17 ust. 1 oraz art. 4 pkt 9 ustawy systemowej.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został umotywowany istotnym zagadnieniem prawnym oraz tym, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spółka zwróciła uwagę, że przedmiotem sprawy jest objęcie ubezpieczeniami społecznymi osób, o których mowa w art. 8 ust. 2a ustawy systemowej. O ile przywołany przepis w zakresie uznania wskazanych w nim osób za pracowników był już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, o tyle jednak, jak dotąd Sąd Najwyższy nie przeanalizował zagadnienia systemowo pod kątem tego, czy w ustawie systemowej istnieje podstawa prawna do uznania, że obowiązek naliczenia i odprowadzenia składek - w przypadku, gdy praca świadczona jest na rzecz pracodawcy, ale umowa cywilna została zawarta z osobą trzecią, która wypłaca wynagrodzenia - obciąża tego pracodawcę, w szczególności czy tę podstawę prawną stanowi powszechnie uznany w orzecznictwie art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do rozpoznania. W tożsamych sprawach Sąd Najwyższy postanowieniami: z dnia 29 października 2019 r., III UK 75/19 i III UK 91/19; z dnia 20 lutego 2020 r., III UK 88/19; z dnia 29 stycznia 2020 r., III UK 98/19) odmówił przyjęcia skarg kasacyjnych do rozpoznania. W niniejszej sprawie podstawy przedsądu zostały nakreślone tożsamo. Należy zatem powtórzyć, że istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu jego i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z dnia 16 maja 2018 r., II CSK 15/18, LEX nr 2499790). Chodzi o problem prawny, który nie został do tej pory bezpośrednio rozwiązany w orzecznictwie Sądu Najwyższego i dla jego wyjaśnienia dotychczasowe orzecznictwo jest niewystarczające (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2018 r., I UK 268/17, LEX nr 2508639). Tymczasem Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie odniósł się już do sformułowanego przez Spółkę problemu, związanego ze wskazaniem płatnika składek na ubezpieczenia społeczne, w sytuacji, gdy praca była świadczona na rzecz pracodawcy na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej z osobą trzecią. Zagadnienie to nie ma zatem waloru nowości. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 2 września 2009 r., II UZP 6/09, (OSNP 2010 nr 3-4, poz. 46) przyjął, że pracodawca, którego pracownik wykonuje na jego rzecz pracę w ramach umowy o dzieło zawartej z osobą trzecią, jest płatnikiem składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu tej umowy.

Skarga kasacyjna nie jest również oczywiście uzasadniona. Z takim rozumowaniem możemy mieć do czynienia, jeżeli orzekający w sprawie sąd dopuści się elementarnych naruszeń prawa (materialnego lub procesowego), widocznych *prima facie*. Natomiast w przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny oparł się na jednolitej i ugruntowanej wykładni przepisu art. 8 ust. 2a ustawy systemowej.

Jego wnioskowanie nie jest atypowe, lecz wynika z ugruntowanej praktyki orzeczniczej. Zdaniem Sądu Najwyższego zważywszy, że w stosunku do pracownika płatnikiem składek jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy systemowej), to naturalne i zgodne z wykładnią literalną tego przepisu jest uznanie, że także w zakresie tej sfery aktywności należy go uznać na potrzeby ubezpieczeń społecznych za pracownika Spółki. Tym samym przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie „uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy. Pogląd ten znalazł potwierdzenie w późniejszych orzeczeniach Sądu Najwyższego (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 14 stycznia 2010 r., I UK 252/09, LEX nr 577824; z dnia 18 października 2011 r., III UK 22/11, OSNP 2012 nr 21-22, poz. 266; z dnia 11 maja 2012 r., I UK 5/12, OSNP 2013 nr 9-10, poz. 117).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art. 398²¹ w związku z art. 108 § 1 k.p.c.